

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz borsva	
Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy hóra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára	7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főfőter 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ÉRTÉKESBB CIKKEK DUAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők

Ellenzéki vád.

Az ellenzéki lapok által az okkupáció hatása és jelentősége tekintetében fölhozott vádak között legalaptalanabb s legigazságtalanabb az, hogy az okkupáció által magunk kavarjunk föl, terjesztjük magunk körül a szlavizmust és vonjuk bele állami kötelességünkbe. A vadaskodások s ráfogások, ferdeítések és nagyítások, félrevezetések és frázisok nagymesterétől, a P. Naplótól került ki ez is.

Pedig éppen ellenkezőleg áll a dolog. Valamint a magyar nemzet a honfoglalásról és a Duna-Tisza mentére telepedés által bekelődött az északi és déli szlavizmus közé, válszafat képezve a kettő között, a mi éppen nem találkozott Palaczký cseh történetiről tetésével és helyeslésével — de a miről mi nem tehetünk — ép azonképen az okkupáció beekölődését képezi monárhiank hatalmának a szlav áradat tengerébe Szerbia és Montenegro közé!

És a ki csak kevés tájékozottsággal bír is a keleti viszonyok iránt, hogy a nevezett két fejedelemség, kivált egy megnagyobbitva, megállásodva, nemzetközileg függetlenítve, a mint tettek a berlini szerződés által, nevezetes attractionalis erőt képeznek a két szomszéd tartományra: Bosznia- és Hercegovinára nézve.

És pedig Szerbia propagandát csinált magának Boszniában, Montenegro pedig Hercegovinában. És nem tudjuk-e az 1876-iki szerb-török-montenegrói háborúból, hogy a szerb hadsereg egy jelentékeny része a Drina-vonalra vetette magát, hogy „fölszabadítsa” a „besnyák testvéreket”? És nem tették Nikita csapatai ugyanezt Hercegovinában? Nem-e konstátált tény, hogy Szerbia keze is belejárt a fölkelés szításába, mely az okkupáció ellen szegült? Nem tudvalevő tény az is, hogy a bosnyák orthodoxok (és Bosznia lakosságának többségét ezek teszik ki), magukat nem bosnyákoknak, hanem szerbeknek tartják? Nem látszik-e ki ebből is, hogy a Belgrádból kiindult és szított omladnista propaganda inficiálta a levőgött Boszniában? És nem volt-e szükséges e levegőt, míg nem késő, desinfiálni? Hát az nem tudvalevő tény és dolog, hogy a Feketehegyek urának nagy nymbusa és tekintélye van Hercegovinában, melynek orthodox lakosai Cetinje-felé gravitálnak és Nikitá: tekintik természetes uralmuknak?

Nem kellett-e meggátolni egyesülését Boszniának Szerbiával és Hercegovinával Montenegróval, hogy ne egyesülhessen később az idők folyamában valamennyi terület egy oly (akár belgrádi, akár cetinjei) jogalattal, melynek aztán a legelső adandó alkalommal az lett volna legfőbb kötelessége, hogy az egyesített délszláv erőket és elemeket (hát mögött az északi nagyhatalom támogatásával) ellenünk fordítsa és harcra vezesse?

Természetes, sokkal jobb lett volna, ha monárhiank megkíméltetik a hozott és még későbbi kivül hozandó áldozatoktól; ha nem kényszerül vala hozzá fogni az okkupációhoz; ha a milliókat, melyeket a menekültek eltartására és később a mozgósításra elköltöttünk, hasznos belföldi szükségek fedezésére fordítottuk — ha katonáink vére és élete megkímélve maradt volna.

Szó sincs róla tehát, hogy — általában tekintve a dolgot — sokkal jobb állapot: nem okkupálni, nem költokezni, nem áldozni vért és pénzt, mint okkupálni és áldozatokat hozni. De az önfentartás érdeke nagyobb és magasabb érdek, minden más érdeknél. Elejét kelle vennünk a minden emberi számítás és a tények utmutatása szerint is — az okkupáció nélkül — okvetlenül bekövetkezendett s fennebb érintett bajoknak és veszedelmeknek.

Áldozatunkba kerül nekünk, igaz, ez az expedíció. De meg kelle hoznunk, hogy nagyobb áldozatoktól legyünk megkímélve. Ne ámbítsunk magunkat. Az Oroszország által az utóbbi háború alatt és annak következményekéül elhintett magvak a Balkán félszigeten előbb-utóbb ki fognak kelni s nekünk még most, ideje korán kellett állást és lehetőleg biztos posztót foglalnunk a félsziget északnyugati részén, hogy majd annak idején, ha az elhintett magvak kicsirázni kezdenek, ne engedjük az égig nőni a fakát. És ezer szerencse, hogy ezen expedíciót nem Európa ellené, hanem annak európai kongressuson nyilvánított beleegyezésével, sőt felhatalmazásával tehetjük meg, biztosítva lévén monárhiank arról, hogy az alatt, míg fegyveres kézzel megy keletre megvédeni érdekeit és áldozatokat hozni jövőre és biztonsága érdekében, nem támadtatik meg hátban, a minék pedig ki lesz vala téve, ha mandatum nélkül harcra keveredik Oroszországgal.

Persze, hogy áldozatunkba kerül az okkupáció; de itt volt az ideje, hogy a szlavizmus áradata ellenében az első nagyobb szabású elővigyázati intézkedést megtegyük. És készen lehetünk rá, hogy ezután ezt a lépést még több más lépés fogja követni részünkről. Nem óhajtottuk, nem kerestük, nem kívántuk az áldozatokkal járó okkupációt, de melyik nemzet s melyik állam az a világban, mely nem hozza meg az érdekei által kívánt áldozatokat? Megváltoztathatjuk-e a földrajzi és ethnográfiai viszonyokat, melyek között élünk?

Az okkupáció célja az, hogy a szomszédban megindult szlaváradat hullámaint mi magunk kormányozzuk és vezessük kellő mederbe. Ha mi parancsolunk, mi vagyunk az urak ott és erőlyesen tartjuk kezünkben a gyeplőt, az az áradat nem fog rombolólag átcsapadni a korlátokon.

Ezek után, azt hisszük, eléggé tisztázva van az, hogy mit kelljen tartanunk az e sorok elején említett ellenzéki vádról.

— y — y —

— A magyar aranyrente consortiával folytatott tárgyalásokról írván a „N. fr. Pr.” a következőket jegyzi meg: Constátálandó a tény, hogy a magyar aranyrentepapírok eddigi eladásai által a 76½ millió kincstári kölcsön beváltására szükséges összeg teljesen fedezve van. Ezzel a mostoha időviszonyok miatt kétszeresen nehéz conversionalis művelet első fele teljesítve van, s most már kifejezhető a remény az egész művelet szerencsés befejezésére. A magyar aranyrente megteremtése óta közel három év telt el. A kévséssel azután kitört keleti zavarok a consortiumpapírok csak 1877. októberében engedték meg a papírnak nyilvános aláírás útján piacra hozatalát. A nyolczvan milliónak, melyet akkor aláírásra bocsátottak, csak felét irtuk alá. Később a consortiumpapírok sikerült további mennyiséget elhelyezni, és e papírt minden európai börzén polgárosítani. A második kibocsátás kincstári jegyek beváltására vonatkozó tárgyalások csak arra szorítkoztak, hogy a consortium megbízást nyert a magyar pénzügyminisztériótól a jegyeknek a rente-elhelyezés árnyában való visszavásárlására. Ezt az eljárást követők sikerrel az első kibocsátást illetőleg is, s a consortium messzeelágazó szervezete lehetővé teszi, hogy műveleteit minden börzépírczra kiterjezsse. Az első kibocsátás kincstári jegyek főleg Angliába voltak elhelyezve, s ennél fogva a londoni Rothschild-háznak jutott a főszerep a visszaváltásnál. A második kibocsátás nagyobb része ellenben Németországban van elhelyezve, s egy része Ausztriában is. A transactiókat tehát kiváltság a berlini disconto társaság és az osztrák hitelintézet fogják vezetni.

Bosznia megszállása.

A 26. hadosztály jelenti: Múltan akadály nélkül megtörtént Noviban és vidékén a lakosság lefegyverzése, csapataink tegnap megszállották Prjedort. A lakosok rokonszenves üdvözléssel fogadták csapatainkat.

S metz vezérőrnagy e hó 6-án magtámadta a fölkelőket Kljucs melletti erős állásaikban, visszaverte őket a Szana balpartjára. Késő éjjelig tartó heves küzdelemben elfoglaltunk két sáncot és az Iznicza jobb partján, Kljucsot magát, végre azon házakat is, melyek a déli lejtőn és azon meredek sziklán fekszenek, a hol az erőd áll. Az erőd és a petrovácsi út mellett levő sánc még az ellenség kezében maradt.

Sametjz fősposztóijának balszárnyát az Iznicza völgye választja el az ellenségtől. Minthogy a csapatok nagyon kifáradtak a makacs küzdelemben, 7-én pihenő nap volt. Az eddig constátált veszteségek: Blumenschein százados, 1 hadnagy a 22. ezredből estelek, Jansky ezredes, Sorrell százados, Gregorovics hadnagy a 22. ezredből, Baumholz százados az 53. ezredből és körülbelül 150 közlegény megsebesültek.

A zárai katonai parancsnokság jelentése szerint Csikos dandára által a Han Prologba előretolt zászlóalját a Livnóból előnyomuló török csapatok megtámadták. A defilés ellen intézett támadást fényesen verte vissza a 21. ezred 3. zászlóalja veszteség nélkül.

Raguzai jelentések szerint tegnap délben allentállás nélkül szállották meg csapataink Trebinjét. A Trebinjicza hídjánál csatároztak csapataink, de veszteséget nem szenvedtek. A török csapatok távoztak Trebinjéből.

Külföld.

Hivatalos tudósítások szerint Mehemed Ali lakásán Ipekben 20 katonából és egy tisztből álló kíséretével együtt meggyilkolták. A házat ezután petroleummal felgyújtották.

Egy másik távirat jelenti, hogy Abdullah pasát az ipeki mutesarifot és tíz előkelő hivatalnokot is fölkonozoltak.

A Renter ügynökség jelenti Konstantinápolyból 7-ről: Mehemed Ali pasa megszabadulván 150 lázadó albánból, a kik körül akarták őt keríteni, Hangarba menekült. Itt a fölkelők körülvették és körülbelül 20 emberből álló kíséretével együtt meggyilkolták. Mehemed Ali gyilkosai a hass törzshöz tartoznak.

Minthogy a görög kormány jegyzékére csak azt válaszolta a porta, hogy meg kell várnia a hatalmak válaszáat az ő memorandumára, Delijannis e hó 7-én körjegyzéket intézett a hatalmakhoz, melyben a hatalmak közvetítését kéri.

A Fremdenblatt ismétli, hogy az Olaszországhoz való viszonyunkról terjesztett rémhírek nem egyebek üres zajnál. Az olasz kormány maga hívta meg tábornokai karunkat, hogy vegyen részt a felső-olaszországi hadgyakorlatokban. A terjesztett olasz ordre de bataille hitelességét illetőleg pedig fölemlíti e lap, hogy két olyan hadosztály-parancsnok nevét tartalmazza, a kiket már egy éve nyugalomba helyeztek.

Dr. Genersich Antal

volt egyetemi rector számoló beszéde.

(1878. szept. 8.)

Tisztelt egyetemi közgyűlés!

Igen tisztelt gyűléseket!

Midőn egyetemi tisztem leteltével a tanév kezdetén azon díszes állásról, melyre tagtársaim nagyrabecsült bizalma emelt, lelépek, utolsó kötelességem az elmúlt 1877/8-dik tanév történetét ezen ünnepélyes alkalommal előterjesztani és a nyilvánosság bírálata alá bocsátani. Csendesen folyt le a múlt év és fájdalom, történetében nem tündökölnék az egyetem szerveztetere mályan beható változások, messze időkre kiható reformok: kórházi ügyünk végleges rendezése, intézeteink felépítése és teljes felszerelése ismételtén kért új tanszékek felállítása, ez évben elmaradt s az elégtelen támogatás szülte lótszólagos megállapodás eléggé nehezíti a beszámolás munkáját s megfosztja azt az érdekesség zománcától.

De azon megállapodás csak külső, csak látszólagos, az adott erőkkél az adott téren intensív szellemi gazdálkodást folytatnunk és a lelkiismeretes munka által elért siker és haladás az egyetem anyagi viszonyaiban és szerveztetében úgy mint szellemi életében a következő történelmi vázlatban feltealálható lesz.

Az egyetem jelentősége és hatása egyrészt a tanárok és hallgatók működésétől, másrészt azon segélyeszközök és intézkedésektől függ, melyek a tanítás és tanulás előmozdítására és serkentésére szolgálnak, úgy jelentésem természetes sorrendje is ezen 4 fejezetre oszlik.

I.

A tanszéki mozgalom és a tanerők kimutatásánál első helyen kell felemlítenem, hogy a vegytan kitűnő tanára dr. Fleischer Antal múlt 1877. évi nov. hó 27-én történt gyászos halála egy tudomány ügyét, mint egyetemünket, a tanári kart s a hallgatótságot a lehető legérzékenyebb veszteséggel sújtotta. Az élete virágjában, mondhatni pályája kezdetén elhunyt tanár jelességét a tanításban, lankadallan munkásságát a buvárlásban behatóan esetenli nem lehet feladatomból avatottabb egyéniségnek, szakutódjának van fen tartva.

Elég megjegyeznom, hogy a fáradhatlan szorgalommal és odaadó szeretettel szakmáját mivelő férfiú rövid, alig 6-od fél évi tanári működése alatt nevét nemcsak az egyetem, hanem az egész hazai s külföldi tudományos világ előtt is megörökítette.

Ertekezletileg a temetési szertartást megálapítván, novemb. 29-én ünnepélyesen kikisértük az indőházhoz. A végítességgé méltó az elhunyt érdemeihez s azon általános tisztelethez, melyben életében részesült. Halás tanítványai, szerető karlarsai, barátai kéz s az egyetemi tanári testület koszorúi díszítették koporsóját s a gyászmenetben az egyetem minden kara, összes hallgatótsága, a helybeli 3 főgymnasium tanára és hallgatótsága, valamint a többi tanintézetek igazgatói s tanárai, a városi, megyei, törvényszéki honorárióron kívül a város intelligens polgársága is szép számmal vett részt és rövid le kegyeletadójaát azon férfiu iránt, ki egyetemünk díszé s társadalmunknak szeretett és tisztelt tagja volt. A halottas háznál dr. Martin kari decán tartott alkalmi beszédet és az indőházánál dr. Groisz prorektor megható szavakban búcsúzott a szeretett pályatársról.

Utólag az egyetemi tanács részéről, valamint a matematika, természettudományi kar nevében részvételre intéztettek a néhainak tisztelt anyjához. Nemes érzésű családja a boldogultnak értékes szakkönyvtárát a vegytani intézetnek adományozta s így becses s maradó emléket állítván fel számára, minket e szomorú alkalommal kétszeres hála kötelezett.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur, kinek a gyászeseemény táviratilag azonnal bejelentetett, — néhány nap mulva sürgőnyileg meghagyta az előadásoknak helyettes által leendő folytatását és rendelkezett a tanszék betöltésének előkészítése iránt. Ennek folytán a mathematicai kar dr. Abt Antal ny. r. tanár az intézeti főnöki teendő végzésére felkérvén, az előadások folytatásával előbb ideiglenesen dr. Nemes György vegytani tanársegédet bízta meg s a második félév kezdetén helyettes tanárá választotta, mely minőségben dr. Nemes a már kihirdetett előadásokat elismerésre méltó buzgósággal és közmegtégedéssé megtartotta.

Egyszeremind a math. természettudományi kar a megürült tanszék betöltését célzó előmunkálatokat haladéktalanul megtevén, a nyilvános pályázat kihirdetett. Nem mulasztom el mint örvendetes tényt különösen hangsúlyozni, hogy e tanszékre 17 jeles és legnagyobb részt mind tanítói téren, mind irodalmilag érdemeket szerzett szakember pályázott.

Közülük e kar előterjesztése értelmében — Ő felsége f. év június 30-án kelt legfelsőbb elhatározásával, Dr. Fábiinyi Rudolf budapesti egyetemén magán és József műegyetemi segédtanárt nevezte ki az elméleti s gyakorlati kísérleti vegytan ny. r. tanárává. Az új tanár f. év. augusztus 6-án Kolozsvárt megjelent s a hivatalos esküt a tanács előtt letévén, a vegytani intézet vezetését átvette. — Előadásait jelen tanévvel megkezdte.

Nem oly váratlan s oly megrázkodtatólag, mint Fleischer esete, mégis eléggé fájdalmasan érintette az egyetemet dr. Czifra Ferencz nyugalmazott egyetemi tanárunk 1878 május 30-án bekövetkezett halála. — Súlyos, gyógyíthatatlan betegség elhomályosította szellemi világát s már — hosszabb időn át, mint előhalott tengette napjait, de halála újból igen érzékenyen hozta emlékeztünkbe, mit veszítettünk benne s hogy a szakmáját egész lelkesedéssel és teljes odaadással mivelő tanító lelépte által ejtett rés még mindig látong.

Emlékeztetere június 1-én tartott gyászmián az egyetem testületileg vett részt.

A dr. Czifra nyugdíjaztatásával megürült boncztanai tanszék karilag ajánlatba hozott betöltését dr. Mihalkovics Géza tanár meghívása által a nagyméltóságú miniszter ur kihivethetőnek nem találván, — a kar megbízásából ezen tanszéket még a lefolyt éven át is helyettes képen láttam el, mi alatt a tanszék szélszerű betöltése iránt további lépések történtek.

Ezeknek végleges eredménye az, hogy dr. Török Aurél, az élettan ny. r. tanára saját beleegyezésével a boncztanai tanszékre át fog helyettesetni, mihez a nagyméltóságú miniszter ur beleegyezését adta. A kérdés végleges megoldása az orvosi kar tárgyalása alatt áll.

Továbbá fel kell említenem, hogy Torma Károly, a közjog és közigazgatási jog ny. r. tanára, huzamos ideig betegeskedvén, tanári működését nem kezdhette meg.

Az általa hídett előadásokat az egész tanévben dr. Kolosvári, dr. Concha és dr. Vályi tanárok felosztva, mint helyettesek látták el. — Az imént vázolt testületünket ért szomorú események mellett csak kevés örvendetes adatot jegyezhetek fel.

Magán tanári képesítés a lefolyt tanévben kettő volt: dr. Bors Emil a politicából, dr. Kos-

Hirdetési díjak

Hatszor használt gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakrabbi hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbachi Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Hassenstein és Volger (Wallisohgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapeston Hassenstein és Volger hirdetés közv. irodája. Weiss utó. hirdetések felvételi irod. Bécsben Wallisohgasse 18. és Budapest Servituskör 5. sz.

Nyilttéri cikkek

gármond sora után 25 kr. lisztendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők

tányi Ignác a magyar jogtörténelemből magántanárként képesített, mindketten a pécsi kir. jogakadémiának tanárai. Azonkívül a lefolyt év alatt egyetemünk majd mindenik karánál több magántanári képesítés indítatott meg, melyek közül jövőben fognak elintéztet nyerni; úgy, hogy a magán tanári intézmény tekintetében örvendetes haladás van biztos kilátásban. — Továbbá az orvosi karnál tanársegédnek kineveztetett a mult tanév alatt dr. Fejér Dávid a sebész, dr. Farczádi N. Imre az élettani tanszékhez, dr. Kovács Áron a számésszi, dr. Szontagh Adolf a szülészeti kórházhoz, dr. Albert Árpád az állami orvostanszékhez, dr. Büchler Ignác, dr. Zsigmond tanársegéd a rendes időn túl állomásaikban meghagyaták.

Dr. Veress Lajos és dr. Biedermann Adolf ösztöndíjas, dr. Bartha János és dr. Sigmund József ösztöndíjnélküli műtonövédekékké nevezettek ki.

A matematikai karnál dr. Nemes György a vegytani tanszékhez tanársegéddé nevezetett ki, ugyasintén dr. Daday Jenő az állattani tanszék mellé saját kérésére felmentetett dr. Dezső Béla helyébe. Mika Károly tanársegéd pedig állomásában 2 egymástani évre meghagyatott.

Végre a bölcsészeti kar felterjesztése folytán Gelei József IV. éves joghallgató a gyorsírás tanítására feljogosított.

Ezen változásokkal tehát az egyetemen alkalmazott összes tanerők létszáma a lefolyt 1877/8-iki tanév végén a következő volt:

Mind a 4 karnál összesen 39 ny. r. tanár, 3 rendkívül tanár, 7 magántanár, (kik közül 5 távol van) 1 előadó, 3 tanító, 16 tanársegéd, 4 műtonövédek.

A felsorolt ny. r. és rk. tanárok, előadó és tanítók a lefolyt tanév téli szakában megállapított tanrendben hirdettek: összesen 109 tantárgyból hetenként 404 órát.

A második félévben kihirdetetteli: összesen 113 tantárgyból 408 óra.

Néhány kihirdetett előadás elmaradt, mások utólag irattak ki, úgy hogy a tanrendben némi igazítások történtek, melyeknek számbavételével a mult év második felében 107 tantárgyból összesen 401 hetenkénti előadási óra volt a 2-dik félévben pedig 109 tárgyból 401 óra. Mindkét félévben a legtöbb előadási óra, úgy mint az előbbi években is, az orvosi karra esvén.

Hogy miké és mennyihen működtek közre tanáraink a szorosan vett egyetemi oktatás határain túl a tudomány és közművelődés érdekeinek előmozdítására, azt részletesen felsorolni az idő rövidsége nem engedi. Be kellett érnem azon intőzékedéssel, hogy az irodalmi munkálatok teljes jogyzéke az egyetemi actákban tételesek közé, s itt csak azt akarom felemlíteni, hogy a mult évben sem hiányzott alkalom, hogy egyik, másik kar s egyes tanárok résznit tudományos, résznit gyakorlati kérdések megfajtására megkerestessenek.

Igy az orvosi kar 17 esetben törvényszéki felülvéleményezésre kéréselt, Fínály Henrik ny. r. tanár a muzeumi egyetel által Párisba lett kiküldve az egyet kiállítimányai bemutatására és tudományos összeköttetések és csereviszonyok kezdeményezésé végett.

Dr. Abt Antal a negyváradai és székelyudvarhelyi reállanodákhoz az érettségi vizsgák idejére miniszteri biztosul küldetett ki és kereskedelmi miniszter ur megbízására az oláhországi petroleum minőségét vizsgálta meg. Más tanárok is több ízben tudományos és gyakorlati kérdések szakértői megvilágítására vagy kiálhatóságok, mint magánosok által igénybe vétettek.

Ezek után a tanerőkre vonatkozó beszámolósomat befejezem azon kitüntetések, előléptetések jutalmazások felemlítésével, melyben egyesek részesültek.

Imre Sándor ny. r. tanár saját kérésére a középtanodai tanárvizsgálati bizottság elnökségétől felmentetvén, helyébe dr. Abt Antal ny. r. tanár nevezetett ki bizottsági elnöknek.

Imre Sándor ny. r. tanár a Kisfaludy társaság és a Komény Zsigmond társaság tagjává, — Fínály Henrik és Szamosy János ny. r. tanár a Komény Zsigmond társaság tagjává, dr. Szilasy Gergely a budapesti román academia tiszteletbeli tagjává, dr. Brassay Sámuel a Deutscher Hochstift für Kunst und Wissenschaft mesterévé, dr. Róthy Mór ny. r. tanár a magyar tudós akadémia levelező tagjává választatott.

Fínály Henrik (ny. r. tanár 1877. oct. 1-jétől), dr. Jeney Victor és Terner Adolf (ny. r. tanárok 1878. március 24-től), dr. Kolosvári Sándor (ny. r. tanár 1878. jun. 5-től), Szász Béla (ny. r. tanár 1878. augusztus 1-től) az első évtizedes pótlék utalványozásá-

iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

által ránk erőszakolt actió nyílt és véres háborúvá fajult s a magyar nemzet fiai életökkel, testiük épségével, áldoznak a hazáért. Amíg a természet nagy csapásai által amugyis megtizedelt gazdaság a munkaerő elvonásától származó veszteségek alatt sanylik. A családok legjobb erői szereteteiktől távol, s a gyászban visszamaradtak gyámolól nélkül, még a megélhetés aggodalmait is kénytelenek hordozni!!

Az emberiség, a hazafiság ily tényekkel szemben érzéketlen nem maradhat s a nemzet nem nézheti közönyösen fiai vesztét, a sebesültek kínait, a családok szűkölködését, s azok, kiket koruk és vagyoni állapotuk e terhek közvetlen hordozásától megmentett: teljesítsék szintén kötelességüket adományaik gyors és bőv felajánlása által.

Pénz, termés, élelmi szerek, bor, gyógy-anyagok, tépés, sebek, sat. egyként szívesen fogadott adományok s szerkesztőségünk készséggel vállalkozik a közvetítésre.

Első sorban a nemes női szívek hívatkozunk, kik ellenállhatatlan hatalmukkal annyszor miveltek csodákat a jótékonyág mezején. Legyenek ők a vezérek e nemes munkában s a férfi világ készséggel követendő zászlójukat!!

— **Ő Felsége** e hó 8-án reggel 8 órakor Grácba érkezett, Auersperg miniszterelnök, Stremayr miniszter, Kübeck helytartó, Kaiserfeld tartományi kormányzó, Meran gróf, a püspök, a gráci polgármester és az ünnepi bizottság által fogadtatva. Ő Felsége megsejmelte a disz-századot és a gráci polgárőrséget, aztán pedig szüntelen örömrivalgás közt Meran gróffal a palotába hajtattott.

Simén Domokos,

+ 1878. szept. 9-én.

Az unitárius egyháznak és kolozsvári főtanodájának mély gyászra van: Simén Domokos, az egyház egyik legkiválóbb tagja, a főtanoda egyik nagymiveltetű tanára, tegnap hosszas szenvedés után elhunyt. Siménben nemcsak az unitárius status vesztette el egyik nagylelkijét, az unitarizmus ügyében egyik legbuzgóbb hívét; s benne nemcsak a kolozsvári főtanoda gyászolja egyikét legszerettebb és leg tudományosb tanárainak: Simén Domokosban egyuttal vallási tudományosságunk s különösen az unitárius egyházi irodalom egy széles tudomány, emelkedett szellemű művelőjének kora elhunytát fájja. Simén egyike volt azon egyházi íróknak, kit írni munkálkodásában a legkevésbé kötött le a szűkebb látkör felekezeti álláspon, hanem a legtisztább religiozus fellegzés vezérelt, menten a dogmatikus és confessionalis nyűgeitől. Ez irányban Simén D. több nagybecsű s mély tudományosságú munkával gazdagította a vallási irodalmat; a Kolozsvárt megjelent, kiváló egyházi folyóiratnak: a „Keresztény magvető“-nek pedig kezdet óta szorgalmas munkatársa volt s pár év óta egyik szerkesztőjén. Simén a lassu, de pusztító kór: a tüdővész ellen fűrdő kezesét gyógyszerrel; de hasznalta. A legszebb korában levő férfi erejét a gyógyíthatatlan betegség legyőzte s tegnap (szept. 9.) az unitárius egyház, főiskola és egyházi irodalmunk fájalmas vesztésére kioltá a halál a munkás, derék, tudományos férfiú és tanár életét. El nem halványuló emlékezet és a szeretet kegyelele viráraszson örök álma felett!!!

— **Az erdélyi unitáriusok** a és a magyar theologiai tudomány nagy vesztesége: Simén Domokos meghalt. A váratlanul jött halálhírt a következő gyászlap jelenti: Az unitáriusok kolozsvári főtanodájának tanári kara a legbensőbb részvétellel jelenti, hogy szeretett pályatársuk és barátjuk, kis-kadeci Simén D. Domokos főtanodai rendes tanár és az unitárius vallásközöség egyházi főjegyzője f. évi sept. 9-én reggel 2 órakor, életének 43-ik, tanárságának 16-ik évében huzamosabb idő óta tartó betegség következtében, Kis-Kadacson bevégezte földi pályáját. Egy munkás, elhivatásának élő, tudomány-szerető, kötelességszerű mindezek által magának közbecsület és köztisztellett szerzett férfinak nemes és közhatalu életfájlja aludt ki a korán elhunytak rég közelgő, de még mindig feltárazhatóak volt halálával. Bóna a nevelés ügye egy lelkiismeretes szatembert, a tudományt egy fáradhatatlan buzgalmu búrát s a vallásközöség egy kitűnő közhatalnokát vesztette el, kinek az utolsó szempillantásig jelszava vala a nagy master evangéliumi tanácsa: Légy hív mind haláláig! Földi része folyó hó 11-én délután 2 órakor fog Kis-Kadacson, az alig fél évvel ezelőtt özvegyen maradt édes anya házától, a szokott egyházi szertartással végnyalomra elhelyeztetni. Bóke lengjen sirja felett! Emelke köztünk élni fog! Kolozsvárt, sept. hó 9-én 1878.

— **Nemzeti színház.** Tegnap (szept. 9.) „Alfonz urat“ Dumas színművét nagyon kevesen néztek végig a nyári-színházban. Az előadás nem sorolható a legjobbak közé, különösen tekintve a készletet s illetőleg készségeket, mely alól még az egy Gerő Lina tett kivételt, ki Adrienne szerepében ezuttal valóban szép alakítását mutatott: gyermekét hangján és keresetlen, természetesen egyszerű játékkal oly találó hű vonásokban, oly elragadó kedves alakban adta vissza a kis Ad-

riennet, hogy valóban gratulálunk e sikerhez. A csekély közönség zajos tapsal fogadta Gerő Lina művészi játékát még nyílt jelenés közben is. A többiek között leg több ügyelemre volt méltó Krasnainé Guichardnéja, kit egy kissé ríktó színekkel, de általában mégis sok kedélyvel ábrázolt. Montaigne (kit folyvást Montéglinnak mondtak ki a szereplők a rendező jóvoltából) Temesvári Lajos játszta elég könnyedséggel, ámbár nem épen correct színészessé adva vissza a generozus parancsnok férfias alakját (p. o. abban a jelenetben, midőn neje vallomását hallgatja meg). Krasznai Alfonz urral és a sugóval bajlódott.

— **Színház felhívás.** Miután a rendes téli színdíny az itteni nemzeti színházban f. évi október első napján kezdődik, tisztelettel fölkeretnek azon t. cz. páholy-előjog-tulajdonosok és bérlek, a kik a közeledő téli színdínyre páholyokat bérelni kívánnak, szíveskedjenek folyó évi szeptember 25-ikéig bezárólag a színházi választmány titkári irodájában reggeli 9-től déli 12 óráig jelentkezni, s ott magokat előjegyeztetni. Az erdélyi országos színházi választmány. Kolozsvárt, 1877 évi szeptember 10-ikén. Sándor József, v. titkár.

— **A kolozsvári** nemzeti színház műora, szept. hó 10-től szept. hó 16-ig. Kedd, 10. Kis doktor, operette 3 felv. rendező Szilágyi, új betanulással 1-ór; szerda, 11. Három kalap, vígj. 3 felv. rend. Gabányi, Mihályfi 2-ik fellépte; csütörtök, 12. Kékszakállu herceg, operette 3 felv. rend. Szilágyi; péntek, 13. szünet; szombat, 14. Csirkefogó, népszimű 3 felv. rend. Szilágyi; vasárnap, 15. Műkedvelői előadás; hétfő, 16. A társaságból, szimű 4 felv. rend. Szentgyörgyi, Temesvári és Mihályfi fellépte.

— **Hymen.** Szentkirályi Lajos kolozsvári kir. törvényszéki jegyző a vezette oltárhoz a szép Todorffy Lila kisasszonyt, Todorffy Bogdán kedves leányát. Az esküvő a piaci nagylemplomban volt. Esküvő után a fiatal pár azonnal elutazott Budapestre. Felbőltlen boldogság kísérje az új pár szép frigyét.

— **Felhívás.** Az egyetemi kör alapszabályai 23-dik §-ának értelmében jelen tanévben az egyet. számára a bölcsészeti kar hallgatói közül kell elnököt választani. Felszólított tehát mindazon bölcsészeti kar hallgató urakat, kik a körnek tagjai, vagy azok akarnak lenni, hogy f. hó 11-dikén szerdán d. e. 11 órakor a bölcsészeti kar VIII. száma tantermében, elnök-jelölés vettét mind számokban megjeleni szíveskedjenek. Kolozsvárt, 1878. szept. 10. Nemes Elek, Ferenczi Zoltán, János Béla, Imre Lajos.

— **Esküvő véglegesen nélkül.** Bécs Újvárosból írják e hó 3-dikáról: Ritka ünnepély folyt itt le tegnap. Rittinger Betty kisasszony, egy ismert s néhány év előtt elhalt földművelési miniszerium hivatalnok s mérnök-egyleti elnök Rittinger Péter leánya, össekelt egy Teherában időző s magát felhatalmazott által képviseltető bánatancsok és perzsa pénzügyigazgató Pechan Ferencszel, s még az nap utra indult Perzsiába, hova a boldog menyasszony remélhetőleg négy hét alatt fog megérkezni. Meg kell jegyeznünk itt, hogy az ausztriai házassági jog 76-dik §-a a házassághoz való bejegyzés ünnepélye kinyilatkoztatást, oly esetekben, hol a házasságkötő felek egyike az esküvő színen meg nem jelenhet, teljes hatalmazott által is megjelölhetnek decretálja.

— **Tiszta Kálmán** kormányelnök ur valószínűleg szeptember 19-kére érkezik vissza Oslendéből.

— **A belügyminiszter** körlevelét intézett az országban lévő összes jótékonyági egyletekhez, nevezetesen a 135 öngyülethez, melyben azokat felszólítja, hogy járuljanak hozzá közös erővel a mozgósítás és a harcok következtében anynyira szükséges segélyezés előmozdításához és keresztívíteléshez. Egy másik körlevelében felszólítatnak a főispánok, polgármesterek stb. hogy az egyleteket ezen működésben minden eszközzel hathatósan támogassák. Ezen körlevelek egészen részletes gyakorlati intézkedéseket, utasításokat és tanácsokat tartalmaznak a pénz- és anyaggyűjtés, továbbá pedig a gyors és észszerű segélyezés tekintetében, úgy hogy ezen ügy országosan szerveztessék és a mozgósítás hosszadalmasság nélkül nyújtassák a segélyesítettek családjainak, a sebesülteknek, a reconvalescenseknek és a netalán elesettek árvaínak, mint azt a körlevelek külön felsorolják.

— **A dévéri postahivatal** Kolozsmegye aispánja által egy, Déván tartózkodó egyénhez intézett hivatalos levelét, következő háttérrel küldötte vissza: „illető ősmereitlen, különben nem is kerestett“. A mi igaz: igaz. A dévai postahivatalnál is ősmereitlen lenne a logika, még ha kerestetnék is.

— **Sterka Sulucz** volt balázsfalvi g. cath. éresek hagyatéka 269 555 frtra növekedett, melyhez járul még a springi jószág jövedelme. A hagyomány-levél értelmében 20,000 frtnak a kamatját nyugdíjra és ösztöndíjra fordítják, a megmaradt tőkét újból 250,000 frta szaporítják, s a feobb említett célra újabbban 200,000 ftot szakítanak ki. Nyugdíjra nyer 16 lelkész özege 100—400 frig- vagy orvostan-hallgató 400 frt ösztöndíjra, a hazában tanuló 6 jogász egyenkint 200 frtot, s bányászotok, technikát hallgató 2 tanuló 300 frtot. Az éresek ezenkívül 2 tanár s a balázsfalvi nőiskola tanítónőjének fizetésére is alapítványt tett. A

szeminarium könyvtára számára évi 60 frtot, a gymnasium tanulóinak jutalomkönyvekre 60 frtot, s a bisztrai, somlyói s abrúdnányai egyházak részére egyenként 50 frtot hagyományozott. Mihelyt a hagyatéki tőke az 1 milliót eléri, Balázsfalván, vagy a hol kívánatos lesz, román akadémia fog felállítani.

— **Maros-Tordamegye** Kincses kőszegében f. évi augusztus 26-án éjjel Csurba Pántalia kamarájának oldalát ismeretlen tettesek kibontván, a kamarában tartott pénzt u. m. 2 drb 10 frtot, 2 drb. 5 frtot, 3 drb. 1 frtot és 2 frt 30 kr. ezüst pénzt és 44 frt érd ruhaneműt ellopok. A tetteseket nyomozzák.

— **Görgény-Orsova** kőszegben Blos Ne-kita házánál lévő szolgálóleányhoz a f. hó 2-án este a falusi legények látogatába mentek s míg a leány a látogatókkal időzött, az alatt a házból egy ládát, a melyben fehérnemű, 3 frt bankó és 1 frt 20 kros pénz volt, ismeretlen tettesek a kertbe kivitték s a pénzt magukhoz véve a ládát a ruhaneművel otthagyták.

— **Az orsz.** színi képezdébe a folyó tanévre nem kevesebben jelentkeztek, mint 97-en! Ezek közül azonban csak harmincz vétetett föl.

— **Bármegyét** s főként annak garami, kis tapolcsányi és veréblyi járását az aug. 30-iki zivatar iszonyu rombolással árasztotta el, s az okozott kár ma még számokban ki sem fejezhető. A megyei kezelés alatt levő közutakon, évek költés- és fáradsalmas munkája lett semmivé téve, az elsodort hidak a megyének és községeknek ropant összegekre, ezerekre menő kárt okoztak. A fenntebb említett járáskor számos községben, házak és gazdasági épületek lettek a rohanó ár által elsodorva, magában St. Benedek községben több mint 400 db élőállat, juh, sertés stb. lett a vész áldozata. A réteken lekaszálva fektűt vagy boglyákba rakott sarju, mint pehely ragadtatott tova a romboló víz és vihar által; s miután száma-kaszáláskor is hasonló sors érte e megyének nagy részét, a takarmányszükség már is oriai, s a teletetés miatti aggodalom a gazdákat kétségbe ejti. A 30-iki felbőszakadás oly tömegekben hozta az áradatot, hogy néhány percz alatt a házakalakain csapott be a víz, felforgatva, s beiszapolva s elsodorva butort és gazdasági eszközöket, s a kovácsai cath. templomba felforgatva még az oltárt is. Minthogy a vihar esti 10—11 óra között dühöngött, s a lakosságot óbrón találta, az eddigi jelentések szerint emberi élet alig egy-kettő esett áldozatul.

— **Magyar-Nádasról**, írják az „Ellenőr“-nek, hogy az ottani vasuti állomás kertjében egy almafa teljes virágzásban áll.

— **János főherceg** emlékszóbrát Grácban ő felsége jelenlétében e hó 8-án ünnepélyesen leleplezték. Ő Felsége megdicsőre a stíriaiak hűségét és hazaszeretét, megemlékezett a stíriai katonák tetteiről, és köszönetet mondott a nagybátyjának emelt emlékszóborát. Ezután látogatásával tisztelte meg ő felsége Meran gróft, Alfonz herceget, Kübeck bárónt, Hashington bárónt. Meglátogatta a sebesülteket is. Ő Felsége délután 3 órakor utazott el. Mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták az uralkodót.

— **A „Berliner Montagsblatt“** írja, hogy Bismarck Gasteinban beszélgetett Sennyevel annak megállapítása czéljából, vajjon Sennyevel is oly intim viszonyba léphet-e Németország mint Andrássyval. A beszélgetés kielégítette Bismarckot. (E hírlap szerkesztőségében van a berlini sensationális hírek gyára.)

— **A Petőfi-társaság** a szűnődők letelével tegnapelőtt tartotta első fölolvásó ülést. A terem zsúfolásig megtelt közönséggel, mely a hőség dacára is mindvégig feszülten hallgatta a fölolvásokat. Miután Északi Károly elnök üdvözölte a tagokat, Szana Tamás folytatta Molliéréről szóló tanulmányának egyes részletekben való bemutatását. Az előadó ma Molliere mester-műveit, nevezetesen Tartuffet jellemezte. A következő fölolvásó Csepregy Ferencz, a „Sárga csikó“ tehetőségek szerzője. Ez író egy új népsziművének a „Piros bugyellarisnak“ első felvonását olvasta föl, mely általános tetszésben részesült. A közönség zajosn meglapstolta az olvasó asztaltól távozó szerzőt. Abrányi Emil egy verse és Balázs Sándor novellája fejezték be az ülést; mindkettő tetszést keltett.

— **Perrod** olasz consul meggyilkoltatásáért, mint írják, az olasz kormány monarchiántól nem követel elégtételt, mert a meggyilkoltatás utszéli rablók műve. Perrod a legutóbbi hírek szerint, július 26-án Tricsziben, 23-án Laibachban volt, a honnan Mutsinszky, a consularis posta tulajdonosához Bródhá távrt, hogy tartson fenn neki helyet a Szerajevóba utazáshoz. Perrod azonban elküldte a postáról s kénytelen volt a Szávan lefelé Brtskuzába menni. Minthogy Perrod nem érkezett meg Szerajevóba, az ottani alconsul többfelé távrt, de semmi hírt sem kapott. Végül többféle kutatás után egy lovas azon hírt hozta Szerajevóba, hogy aug. 2-án Paklenitza mellett két idegen utazó meggyilkoltatott. Ugy látszik ezek egyike volt Perrod.

— **Uj mitrailleuse.** Angol katonai körökben most vizsgálnak egy mitrailleuse-félegyűt, mely batára nézve minden eldűgött fölülmúl. A fölálaló azt állítja, hogy ágyújával perczenként 1500 lövést lehet tenni s hogy a szolgálatra egy szál ember is elégséges. Az ágyu vizen és szárazon egyaránt alkalmazható lenne.

— **A Vesuv kitörése.** A „Roma“ jelentése szerint a Vesuv kisebb kitörése, mely már régebben tart, lassanként erősbödik. Az új krater, mely az 1872-iki krater mélyében képződött, már csaknem telve van lávával, mely most az 1872-iki nagyobb kraterbe kezd ömlni. Az új lávából már érmeke is készítenek az observatorium igazgatójának képevel s nagyon is kelnek. A Vesuv kitörését holdtöltőre várják,

— **Izgalmas jelenet** folyt le nemrég a konstantinápolyi hadi törvényszék előtt. A Sulejman pasa elleni pör folytatódagos tárgyalása közben az elnök egy tanut hallgatott ki; a vádlott szót kért. Az elnök megjegyzi, hogy Sulejmán az nap csak azért ítéltetett meg, hogy a tanuvallo-másokat meghallgassa, s hogy a hozzá intézett kérdésekre feleljen, Sulejman, kin az indulat erőt vett, emelkedett hangon felel, hogy neki lehetetlen megjegyezni minden vádját azon tanuknak, kik az ő elkészített ellenségei; egyszersmind követelő, miszerint engedtessek meg neki a vádakat visszautasítani. Ha azonban ezt meg akarnák tagadni tőle, úgy ő nem fog a hozzá intézendő kérdésekre válaszolni. Nedjib pasa, a hadbírósgaz egyik tagja, megelégedve a törvényszéknek tartozó szíszlettel, nem törődve tovább a helyiely, melyen szavait kiejtő, fölémelkedett és brutális hangon kiálta azon két szolgára, kik tiszteletteljesen állottak Sulejman pasa mögött: „Dje vab ver-messen vurun!“ (Ha nem felel, üssétek!) Ezen hallatlan beszédmodor nagy megrökönyözt szült a jelen voltak között, mire leirhatatlan zavar következett. A bírók nagy része megértetű Nedjib pasával, hogy ő tullépet jogán, hogy saját méltóságának érteke kell hogy ily beszédmodortól őt visszatartsa, végül hogy neki épséggel nincs joga parancsokat osztani akkor, midőn a törvényszék van összejűlvé. Ezen kemény megjegyzéseket viharos szóvihar követte, mely alatt Sulejmán elájult és úgy kellett egy mellékszozába átszállítani. A gyűlés rögtön feloszlatott. Az esetet azonnal táviratilag tudatták a szultánnal, ki sietve küldé Osman pasa tábornagyot a seraskieratusba. Ez megnyitatta az ülést és maga elnökölt. Kemény szemrehányásokat tett Nedjib pasának -- ámbár ennél többet vártak -- Samih pasa elnöknek pedig szemére hánytá, hogy elejét vehette volna a botránynak vagy hogy legalább mindjárt a kezdetén lecsillapíthatta volna. Az ülés a tanuk kihallgatásával ért véget. Másnap Samih pasa haditörvényszéki elnök helyébe Nusret pasa lett ki-nevezve.

— **A „Figyelő“** szeptemberhavi füete megjelent, következő tartalommal: Berzsenyi Dániel, Angyal Dávidtól. — „Ki írta az első magyar nyelvtant?“ Békési Emiltől. — A magyar egyházi szónoklat története, Dr. Károly Gy. Hugótól. — Éles Gergely élete, Abafi Lajostól. — Bácsmegye levelei, Dr. Heinrich Gusztávtól. — Kazinczy Ferencz levelezéseiből, Dr. Ferenczy Józseftől. — Valkai Bánk-bán éneke, Dr. Heinrich Gusztávtól. — Szeder Fábán levelei Guzmics Izidorhoz, Kőrösy Lászlótól. — Aranka György levelei Kovechich Márton Györgyhöz. Dr. Ferenczy Józseftől. — Költészeti gyöngyök a XVII-ik századból, Thaly Kálmántól. — Nagy Bihar Albertné (Székely ballada), Balásy Dé-nestől. — Irodalomtörténeti repertórium idősb Szinyei Józseftől.

A szerkesztő postája.

— Apolán főjegyző ur Gy.-Fehérvárt. Czikke más lapban megjelent közlemény ellen polemizálván: rendes rovatainkban ki nem adható s önmaga sajátkező irásával kérvén a nyílt-terben való közlését, még szívesseget tettünk önnel, a midőn a kiadóhivatal után figyelmeztettük a tetemes költségekre. Czikké visszaveheti 3 nap alatt, azontul megsemmisítjük.

— Sz. Á. Marostorda-megyében. A közgyám választás ügyében beküldött czikke sokkal több magán-ügyet érint, hogyssem közre adhatnók.

— Kricsa Győző ur, Gy.-Szent-Miklós. Önnel kértőre, hogy a Lázár Péter és Száva Matild eljegyzési hírt nem ön küldte be, ennyit szívesen igazolunk; de már azt bajosan bizonyíthatnók, hogy „arról legkisebb tudomása sem volt.“ A dollog ez ágát Önnel kell saját magával elintéznie.

KÖZGAZDASÁG.

Piaczok árai.

— **Kolozsvár** piaci árai 1878. szeptember 5-ől tisztabuza 4 frt 30 kr, rozs 3 frt 30 kr, zab 1 frt 50 kr, 100 kilo széna köve 1 ft, 80 kr, alomszalma 1 fr 40 kr, zsupszalma, 2 frt — kr, egy köbméter fa nem uszatott 2 frt 50 kr, 1 kilogramm fagygyugyeriia öntött 60 kr, marhahus 42 kr, konyhalisz 18 kr, rizs 26 kr, 1 liter gyöngykása 28 kr, borsó 12 kr, lencse 16 kr, paszuly 10 kr, köles 18 kr, egy hectol. burgonya 1 frt 45 kr klg. kósó 9 kr, disznózsír frt — 74 kr, bors — frt 88 kr, hagyma 6 kr, fokhagyma 20 kr.

— **Deés** piacz árjegyzéke: sept. 3-ól. Egy hectoliter tisztabuza 6 frt 60 kr, elegy-buza 5 frt 40 kr, rozs 3 frt 30 kr, zab 1 frt 30 kr, 100 klg. széna 3 frt, 20 kr, alomszalma 1 frt — kr, zsupszalma 2 frt, — méter fa 2 frt, egy kiló, marhahus 32 kr, konyhalisz 16 kr, egy liter borsó 12 kr, lencse 18 kr, paszuly 8 kr. köles 18 kr, egy hectoliter burgonya 5 — frt kr, egy kilog. disznózsír 80 kr, hagyma 3 kr, fokhagyma 20 kr.

— **A nagy-várad** piaczon 1878. v. szept. 3-ik napján tartott vásárban eladott termeszlmények- és élelemszereknek vásári árjegyzéke. 1 hectoliter tiszta buza 5 forint 32 kr, kőszeres buza 4 frt 9 kr, rozs 3 frt 30 kr, árpa 3 frt 90 kr, zab 2 frt 40 kr, tengeri 5 frt 50 kr, borsó 11 frt 70 kr, lencse 11 frt 70 kr, bab 8 frt — kr, köleskása 10 frt — kr, burgonya 2 frt — kr. 100 kilogramm kenyérlisz 1 frt 60 kr, széna 2 frt 60 kr, szalma 1 frt 20 kr, szalonna 60 frt — kr, 6 kilo zsupszalma — frt 8 kr, 150 dkgr. alomszalma — frt 3 kr, 1 köbméter tűzifa 3 frt — kr, 1 kilo marhahus — frt 42 krt, öntött gyertya — frt 66 kr, lámpaalaj — frt 56 kr, egy liter ó-bor — frt 30 kr, uj-bor — frt 20 kr, pálinka — frt 18 kr, szilvapálinka — frt 60 kr, szesz — frt 31 kr, egy métermáza kósó 10 frt 60 kr, nyera fagygyu 28 frt — kr, olvasztott fagygyu 84 frt — kr, szappan 40 frt — kr, egy hectoliter ó bor 15 frt — kr, uj bor 9 frt — kr, mász 1 frt 30 kr, kemény faszén 1 frt — kr, kendermag 9 frt 20 kr, köles 5 frt — kr, dió — frt — krt repeze 10 frt 50 kr. mogyoró — frt — kr, asz-szu szilva 12 frt — kr.

A „KELET“ magán táviratai.

‘Feladatott Budapestén sept. 10. 11 ó — p. d. e. Erkezett Kolozsvárra sept. 10. 11 ó. 45 p. d. e.

A trebinisi sáncoknál a fölkelők megtámadták csapatainkat, de hosszu harc után a fölkelők megverettek.

Bihácsnál több mint 400 sebesülés történt.

Mehemed Ali halála a portán roppant izgatottságot szült.

Az oroszok kiűrtik Erzerumot.

Az albánok Szjenieza felé nyomulnak: Novibazar és Visegrád közt 19000 fölkelő áll.

Montenegro a török fölkelők ellen akezlőt kezd.

Olaszország megezáfolja, mintha elégtételt kért volna Perrod meggyilkoltatása miatt. Perrod Zepezé-nél ületett meg.

A német trónbeszéd hangsúlyozza a szocialisták ellen észleztő törvényes intézkedések szükségét.

A zágrábi küldöttségnek a király azt felelte: hogy a sziszek-nóvi vasut kiépítése kívánatos; de alkotmányos nehézségek állnak útjában.

Távirati tudósítás

a budapesti ártózsde hivatalos árjegyzéteiről szept. 9.

		Ára 100 klg.	
		tól	ig
Gabona	F a j	frt kr	frt kr
Buzs	bánsági tiszavideki pestvidéki fehérmegyei bácskai	9 35	—
		9 45	—
Rozs	magyar	6 —	6 20
Árpa	takarmány malata	7 —	8 50
Zab	magyar	5 60	5 90
Tengeri	bánsági másnemű	5 50	5 60
Repeze	káposzta	13 1/2	13 3/4
Köles	bánsági magyar	12 —	13 3/4
Szokvány (Usace)	buza	—	—
	rozsa	9 37	9 42
teng.	Májusra — junia szállit.	13 3/4	13 3/4
	káposzta Aug. Szept. szál.	12 3/4	12 3/4
szesz (ny.)	bánsági Jul. Aug. szállit.	32 50	33 —
	100 liter százalékként.	32 50	33 —

Érték- és váltófolyam.

1878. szeptember 9.

Magyar aranyáradék	86.60.
„ kincstári utalv.	—
„ 2 „	112.90.
„ keleti-vasut elsőbőség 2 „	75. —
„ állami kötvény 1876 év	65.75.
„ vasuti kölcsön	99.75.
„ földterhermentesítési kötvény	76. —
temesi	73.50.
erdélyi	73.50.
horv. slaven	86. —
magy. szőlődezma váltáság	83.50.
Oszt. egységes államadósság papirban	61.60.
„ ezüstben	63.30.
„ aranyáradék	72.10.
1860. államsorsjegy	112. —
Oszt. nemzeti bank részvény	808. —
„ hitelrészvény	242.85.
magyar. hitelbank	213.80.
Ezüst	100. —
Cs. k. arany	5.50.
Napoleon-d'or	9.28.
Német birod. mark	57.15.
Londen	115.80.

Felold szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Békésy Károly.

